

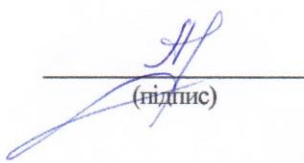
Робоча програма «Соціально-педагогічна робота у сфері дозвілля» для студентів спеціальності 013 Початкова освіта

Розробник: Балдинюк Олена Дмитрівна, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, кандидат педагогічних наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол № 1 від “29” серпня 2019 року

Завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

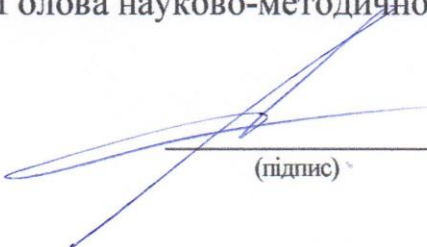

(підпис)

(Албул І. В.)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету початкової освіти

Протокол № 1 від “30” серпня 2019 року

Голова науково-методичної комісії факультету початкової освіти

(підпис)

(Яшук О. М.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>01 Освіта</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність: <u>013 Початкова освіта</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	3-й –4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>ІНДЗ</u>		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		7-й	6-й–7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	Лекції:	
		20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	6 год.
		Лабораторні:	
		20 год	–
		Самостійна робота	
		40 год.	54
		Індивідуальні завдання:	
		40 год.	54
Вид контролю:			
екзамен	екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми – 33/67

для заочної форми –10/90

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: вивчення майбутніми соціальними педагогами основних аспектів соціально-педагогічної дозвіллевої діяльності.

Завдання: ознайомити студентів з такими поняттями, як «дозвілля», «культурно-дозвіллева діяльність»; охарактеризувати структуру та функції вільного часу; забезпечити студентів спеціальними знаннями теорії практики дозвілля, вміннями та навичками у сфері організації дозвіллевої діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у результаті вивчення курсу студент оволодіває такою компетентністю:

ЗК 7. Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до цінування та повага до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням(або дітям раннього і дошкільного віку) різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей.

Очікувані результати навчання:

ПРН 12. Проектувати зміст і методику проведення виховних заходів для учнів початкової школи.

ПРН 14. Прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу початкової школи на засадах етики професійного спілкування, застосовуючи правила мовленнєвого етикету.

ПРН 19. Створювати рівноправний і справедливий клімат в освітньому закладі незалежно від соціально-культурно-економічного контексту.

3. Мова навчання

Мова навчання: українська

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історичний аналіз основних етапів розвитку дозвілля.

Тема 1. Визначення поняття «дозвілля». Суть дозвіллевої діяльності

Дозвілля як об'єктивна соціальна необхідність, сукупність видів діяльності. Сутність вільного часу та його структура. Специфіка діяльності на дозвіллі. Рівні дозвіллевої діяльності. Культурна діяльність як формування та засвоєння культурних цінностей.

Тема 2. Історичний огляд організації дозвілля

Витоки дозвіллевої діяльності – свята, обрядовість, вечорниці, ритуали, церемонії, карнавали тощо. Організація дозвілля молоді й підлітків в інших країнах. Перша англійська організація для проведення дозвілля. Літні табори в Америці у 60-х роках ХІХ століття. Клубний рух у Канаді. Батьківщина скаутів – Великобританія. Вітчизняна історія дозвілля.

Тема 3. Соціальна суть і психологічне призначення відпочинку. Основні види відпочинку

Система організації відпочинку як цілісний комплекс послуг, необхідних для інтенсивного поновлення фізичних та духовних сил. Різноманітність форм відпочинку (пасивний, активний, фізичний, розумовий). Психологічне призначення дозвіллевої діяльності.

Змістовий модуль 2. Місце та роль соціального працівника в організації дозвіллевої діяльності.

Тема 4. Функції соціального працівника як організатора дозвілля

Соціальний працівник як організатор дозвіллевого заходу та дозвіллевої діяльності. Проблема підготовки кваліфікованих кадрів у сфері дозвілля. Сучасні напрямки підготовки спеціалістів-«аніматорів» за кордоном. Вибірковість програми організації дозвілля. Творчі ідеї як стратегічний задум педагога. Функція планування дозвілля. Моделювання соціально-культурної діяльності. Функції організації, координації. Мотивація як суттєві частина дозвіллевої розвиваючої діяльності. Завершальна – контрольна функція. Організація дозвілля молоді в інших країнах. Сучасні напрямки підготовки спеціалістів у сфері дозвілля в країнах Західної Європи.

Тема 5. Системи організації відпочинку та форми проведення дозвілля

Дозвіллево-спортивна діяльність як найпоширеніший вид дозвілля. Дотримання здорового способу життя. Просвітницька діяльність та засоби масової інформації. Екскурсії. Бібліотечне обслуговування. Концертно-видовищне та кінообслуговування. Клубні структури як соціально-культурні інститути. Головні функції парків. Літні табори відпочинку, їх значення для оздоровлення, виховання етичних норм співіснування, спілкування та адаптації до «дорослого» життя. Туризм як захоплюючий активний відпочинок і культурний розвиток особистості. Релігійно-духовна діяльність – невід'ємна частина морального виховання.

Змістовий модуль 3. Проектування та організація різних форм дозвілля.

Тема 6. Методика організації дозвіллевої діяльності. Групова дозвіллева діяльність. Організація діяльності позаклубних об'єднань. Умови формування й розвитку клубного об'єднання. Проблеми підліткового дозвілля. Організація дозвіллевої діяльності у школі. Основні чинники педагогічної організації дозвіллевої діяльності підлітків. Загальнодоступність, довільність та нерегламентованість масового дозвілля. Реклама як основний інструмент формування масової аудиторії. Форми масової дозвіллевої діяльності. Релігійні свята й обряди в структурі дозвілля. Організація родинного дозвілля.

Тема 7. Гра як форма дозвіллевої діяльності

Вільний прояв людської діяльності у грі. Вимоги до правил гри. Принципи проведення змагальних ігор. Азартні ігри. Методика проведення рольових ігор. Сюжетно-рольова гра.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Історичний аналіз основних етапів розвитку дозвілля												
Тема 1. Визначення поняття «дозвілля». Суть дозвіллевої діяльності	12	2	4	–	–	4	8	1	1	–	–	6
Тема 2. Історичний огляд організації дозвілля.	16	2	4	–	–	8	8	1	1	–	–	6
Тема 3. Соціальна суть і психологічне призначення відпочинку. Основні види відпочинку	12	2	2	–	–	6	8	–	–	–	–	8
Разом за змістовим модулем 1	40	6	10	–	–	18	24	2	2	–	–	20
Змістовий модуль 2. Місце та роль соціального працівника в організації дозвіллевої діяльності												
Тема 1. Функції соціального працівника як організатора дозвілля	10	4	2	–	–	4	9	1	–	–	–	8
Тема 2. Системи організації відпочинку та форми проведення дозвілля	11	3	2	–	–	6	11	1	2	–	–	8
Разом за змістовим модулем 2	21	7	4	–	–	10	20	2	2	–	–	16
Змістовий модуль 3. Проектування та організація різних форм дозвілля												
Тема 1. Методика організації дозвіллевої діяльності	13	3	4	–	–	6	9	1	–	–	–	8
Тема 2. Гра як форма дозвіллевої діяльності	12	4	2	–	–	6	13	1	2	–	–	10
Разом за змістовим модулем 3.	25	7	6	–	–	12	22	2	2	–	–	18
Усього годин	86	20	20	–	–	40	66	6	6	–	–	54
Модуль 2												
ІНДЗ	40	–	–	–	40	–	54	–	–	–	54	–
Усього годин	120	20	20	20	40	40	120	6	6	–	54	54

6. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Суть дозвіллевої діяльності	4	1
2.	Витоки дозвіллевої діяльності	4	1
3.	Соціальна суть і психологічне призначення відпочинку.	2	–
4.	Функції соціального працівника як організатора дозвілля. Сучасні напрямки підготовки спеціалістів у сфері дозвілля в країнах Західної Європи.	2	–
5.	Методика організації групової дозвіллевої діяльності.	2	2
6.	Методика організації масової дозвіллевої діяльності.	4	–
7.	Гра як форма дозвіллевої діяльності	2	2
Усього		20	6

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Опрацювати Концепцію освіти «Рівний-рівному» щодо здорового способу життя серед молоді України.	6	6
2	Зробити огляд статті Сухомлинського В.О. Не бійтесь бути ласкавими // Вибрані твори: У 5т. – К., 1977. – Т.5. – С. 347-359.	7	8
3	Законспектувати основні положення Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні».	6	8
4	Спроекувати тему диспуту та основні питання дискусії до неї з урахуванням методичних рекомендацій.	7	10
5	Розробити проект однієї з запропонованих форм: конкурсу меломанів, конкурсу реклами, конкурсу ерудитів, спортивного конкурсу, конкурсу майстрів.	7	10
6	Зробити реферативний огляд проектів по формуванню здорового способу життя молоді в Україні.	7	12
Разом		40	54

8. Індивідуальні завдання

1. Написання реферату. Вимоги: наявність усіх структурних одиниць, відповідне оформлення, висловлення власної думки у висновках, опрацювання не менше 10 джерел літератури, прилюдний захист основних положень.

Орієнтовна тематика рефератів:

1. Молодіжна організація «Пласт»: історія і сучасність.
2. Скаутинг як педагогічна система.
3. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку – одна з умов соціального впливу на особистість.
4. «Артек» – не тільки дитяча здравниця, а й центр порівняльної педагогіки.
5. Соціально-культурна цінність родинного дозвілля.
6. Діяльність клубів за інтересами – важливий чинник соціального виховання підлітків.

7. Соціалізація і національне самовизначення української молоді: народні традиції та сучасність.

8. Дитячі організації у поняттях і фактах.

9. Формування здорового способу життя підлітків засобами культурно-просвітницької діяльності.

10. Застосування ігрових технологій у вуличній соціальній роботі.

11. Використання ігор і розваг у навчально-виховному процесі з учнями.

12. Проведення дозвілля в інших країнах.

13. Роль і місце вільного часу в дозвіллевій діяльності людини.

14. Молодь України: ціннісні орієнтації та культурні запити.

15. Вільний час як соціально-педагогічна категорія: зарубіжний і вітчизняний досвід.

16. Фактори впливу на формування дозвіллевої діяльності молоді.

17. Форми і методи організації різних вікових категорій.

18. Домашній побут російського народу в 16-17 ст.

2. Підготувати та провести 20 рухливих та малорухливих ігор (інтелектуальні, спортивні, музичні, народні та ін.).

3. Розробити сценарій вечора відпочинку (для учнів 9 – 11 класів).

9. Методи навчання

Словесні (розповідь, бесіда, лекція тощо). наочні (ілюстрація, демонстрація тощо), практичні (моделювання ситуації), метод проблемного навчання, навчальна робота під керівництвом викладача, самостійна робота студентів, розв'язування задач/творчих завдань, робота в інтернет-просторі, інтерактивні методи навчання, рольові ігри, банки візуального супроводу освітнього процесу, метод проектів, розробка портфоліо тощо.

10. Методи контролю

Усне опитування, письмове тестування, підготовка портфоліо, перевірка виконання самостійної роботи, підготовка та захист проекту, вирішення проблемних задач, критичний аналіз ситуації, самооцінювання, захист ІНДЗ, екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Низький рівень (оцінка – 2). Студент не описує явища, не виявляє знання і розуміння основних положень теми.

Середній рівень (оцінка – 3). Студент описує явища, без пояснень наводить приклади, що ґрунтуються на власних спостереженнях, матеріалах підручника, розповідях викладача, виявляє знання і розуміння основних положень (законів, теорій) розв'язує прості задачі, які не складаються з під задач.

Достатній рівень (оцінка – 4). Студент може застосовувати знання в стандартних ситуаціях, з допомогою викладача аналізує одержані результати під час розв'язування задачі. Уміє пояснити явища, здійснювати аналіз, узагальнювати знання, систематизувати їх, робити висновки.

Високий рівень (оцінка – 5). Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує його на практиці в стандартних ситуаціях (виконання завдань, практичних робіт), наводить аргументи на підставі своїх думок. Студент самостійно оцінює різні явища, факти, виявляючи особисту позицію щодо них, знаходить джерела Інформації і використовує одержані знання і уміння під час виконання практичних завдань.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			20	10	100
T1	T2	T3	ЗМ1	T4	T5	ЗМ2	T6	T7	ЗМ3			
8	10	5	5	6	6	5	10	10	5			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій; інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД); використання мультимедійних засобів (відео та аудіо матеріали, мультимедійної дошки); набір соціальних ситуацій для обговорення та розв'язання; нормативні документи; вітчизняні та міжнародні законодавчі документи; статистичні матеріали; використання системи дистанційного навчання «Moodle».

14. Рекомендована література

Основна

1. Дозвілля школярів: ігри, конкурси, розваги: сценарії календарних свят, та конкурсно-розважальних програм /упоряд.: Л. Шелестова, Н. Чиренко, Н. Чернякова. Київ: Шкільний світ, 2012. 125 с.
2. Подаруймо дітям усі барви літа : навчально-методичний посібник з питань оздоровлення та відпочинку дітей/за ред. Ніни Гіси, Оксани Жук . Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 163 с.
3. Алексеєва В. О., Костриця Л. М. Технології соціальної роботи з дезадаптованими дітьми та молоддю. Київ : Шкільний світ, 2009. 117 с.
4. Єнін О. В. Настільна книга вожакого табору відпочинку. Харків: Основа, 2008. 138 с.
5. Виховні години 10-11 класи : сценарії виховних годин/ упоряд. Л. Шелестова, Н. Чиренко, Н. Чернякова. Київ: Шкільний світ, 2011. 127 с.

Допоміжна

1. Воловик А., Воловик В. Педагогіка дозвілля: Підручник. Харків, 1999.
2. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство: рек. МОН України як навч. пос. для студ. ВНЗ/В. Й. Бочелюк, В. В. Бочелюк ; МОН України. уманітарний ун-т. Київ : Центр учбової літератури, 2006. 207 с.

3. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка: схема, таблиці, коментарі : навч. пос.: рек. МОН України як навч. пос. для студ. ВНЗ /О. В. Безпалько; МОН України, Київський міськ. пед. ун-т ім. Б. Д. Грінченка. Київ :Центр учбової літератури, 2009. 207 с.

4. Кращі свята та розваги : головні урочистості навчального року, традиційні українські народні свята, найулюбленіші шкільні розваги / упоряд. О. В. Гноінська. Харків :Ранок, 2008. 319 с.

5. Белецька І. В. Вплив організованого вільного часу на становлення особистості учня. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2013. № 1. С. 27–34.

6. Белецька І. В. Сімейне дозвілля як чинник формування сім'ї. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2011.№ 4. С. 72–80.

7. Белецька І. В. Шляхи організації змістовного дозвілля підлітків за місцем проживання. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2012. № 4. С. 11–15.

15. Інформаційні ресурси

1. www.nbu.gov.ua Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
2. <http://dspace.udpu.edu.ua> Репозитарій Уманського державного педагогічного університету.
3. <https://dls.udpu.edu.ua> інформаційно-освітнє середовище Moodle для студентів Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини